

Microdata Services

Dienstencatalogus Microdata Services 2022

Microdata Services

Microdata@cbs.nl (graag het projectnummer in de onderwerpregel opnemen)

070-3375444 (RA-helpdesk voor technische vragen)

070-3375006 (Relatiebeheer voor vragen over nieuwe of lopende projecten)

Dienstencatalogus Microdata Services

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Gebruikte Afkortingen	2
Beschikbaarheid en bereikbaarheid	2
Hoofdpijnen van werken met microdata.....	3
Kort overzicht van alle diensten.....	5
Diensten vóór de start van een onderzoeksproject	5
Diensten tijdens de opstart van een onderzoeksproject.....	6
Diensten tijdens een lopend onderzoeksproject.....	7
Diensten na afloop van een onderzoeksproject	8
Tarievenoverzicht 2022	9
Tarievenoverzicht 2022 (vervolg)	10
Uitgebreide beschrijving per dienst.....	11
Diensten vóór de start van een onderzoeksproject.....	11
Hulp bij aanvragen instellingsmachtiging	11
Informatie verstrekken over beschikbare bestanden.....	12
Vooronderzoek naar beschikbare data	13
Diensten tijdens de opstart van een onderzoeksproject	14
Opstarten nieuw onderzoeksproject.....	14
Toegang OSSC.....	16
Autorisatie nieuwe onderzoeker	17
Autorisatie meekijker.....	18
Importeren extern microdatabestand	19
Samenstellen onderzoeksbestand	20
Gebruik van aanwezige aanvullende software	21
Gebruik van niet aanwezige aanvullende software	22
Diensten tijdens een lopend onderzoeksproject	23
Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject	23
Outputcontrole	25
Wijzigen onderzoeker(s) bij een onderzoeksproject.....	26
Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject	27
Beantwoorden omvangrijke vragen.....	28
Extra opslagcapaciteit	29
Overzetten bestanden uit een ander onderzoeksproject.....	30
Verplaatsen geconverteerde catalogusbestanden	31
Verhuizen onderzoeksproject.....	32
Verlengen onderzoeksproject	33
Tijdelijk stilleggen onderzoeksproject.....	34
Beëindigen van een onderzoeksproject	35
Diensten na afloop van een onderzoeksproject.....	36
Bewaren groot projectarchief	36
Verlengen bewaartermijn projectarchief.....	37
Heropenen afgesloten onderzoeksproject.....	38

Inleiding

Het CBS beschikt over een schat aan gegevens. Het is de taak van het CBS om met die gegevens statistieken samen te stellen en deze voor ieder toegankelijk te publiceren. Op de website [StatLine](#) vindt u duizenden tabellen, ingedeeld naar thema's.

De microdata waarop de CBS-statistieken gebaseerd zijn, zijn niet openbaar. Het CBS bewaart deze in een zwaar beveiligde omgeving. Deze data zijn weliswaar geheel gepseudonimiseerd (de direct identificerende kenmerken zijn vervangen door een unieke code), maar zo gedetailleerd dat bij het combineren van verschillende bestanden herkenning van individuele personen of instellingen niet geheel is uit te sluiten. Deze microdata zijn onder strikte voorwaarden echter wel toegankelijk voor onderzoekers van instituten aan wie hiervoor toegang is verleend door de directeur-generaal van de statistiek (DG).

Het CBS biedt twee mogelijkheden voor het gebruik van microdata: het CBS kan op verzoek en tegen betaling een onderzoek op de gegevens uitvoeren of een onderzoeker kan zelf onderzoek uitvoeren op onze microdata. Dit laatste kan plaatsvinden op elke veilige¹ werkplek met behulp van een persoonsgebonden token (Remote Access, RA). Hier zijn ook kosten aan verbonden, het CBS baseert zijn tarieven voor de Remote Access faciliteit op kostprijs, het CBS heeft geen winstoogmerk.

Deze dienstencatalogus beschrijft de diensten die het CBS verleent voor het uitvoeren van onderzoek door derden met microdata die op het CBS aanwezig zijn. De catalogus is globaal ingedeeld in projectfasen. Per fase vindt u de diensten die het CBS aanbiedt. Per dienst krijgt u een omschrijving, wat u daarbij van het CBS mag verwachten en wat wij van u verwachten. Ook vindt u daar informatie over de doorlooptijd en de kosten.

Wij hopen u met deze catalogus duidelijkheid te bieden in de mogelijkheden en noodzakelijkheden, op weg naar een vruchtbare samenwerking met het CBS. De aangeboden diensten en bijbehorende kosten gelden vanaf 1 januari 2022. Prijswijzigingen kunnen ingevoerd worden op 1 januari van een volgend jaar.

Gebruikte Afkortingen

In deze dienstencatalogus kunt u de volgende afkortingen tegenkomen:

Afkorting	Omschrijving
DG	Directeur-generaal van de Statistiek
RA	Remote Access: het uitvoeren van een eigen onderzoeksproject vanuit elke veilige ¹ werkplek.
ODISSEI	Open Data Infrastructure for Social Science and Economic Innovations
OSSC	ODISSEI Secure Super Computer

Beschikbaarheid en bereikbaarheid

- Remote Access omgeving: u kunt 7 dagen per week, 24 uur per dag inloggen. Uitzonderingen hierop vormen de vooraf aangekondigde maandelijkse serviceweekenden en onverwachte calamiteiten/incidenten.
- Bereikbaarheid Microdata Services: per e-mail op Microdata@cbs.nl. Graag het projectnummer in de onderwerpregel opnemen. Voor dringende vragen tijdens kantooruren (werkdagen van 8.30-17.00 uur) kunt u bellen naar 070-3375444 (RA-helpdesk voor technische vragen) of 070-3375006 (Relatiebeheer voor vragen over nieuwe of lopende projecten).

¹ Zie hiervoor '[Regels gebruik RA-faciliteit](#)' op www.cbs.nl/microdata

Hoofdpijnen van werken met microdata

Wilt u als onderzoeker zelf bij CBS aan de slag met de gegevens die bij het CBS aanwezig zijn? Dan bieden wij de mogelijkheid van Remote Access (RA). Daarmee kunnen we gemachtigde onderzoekers toegang tot microdata bieden zonder dat zij daarvoor naar het CBS hoeven te komen. De bestanden zelf blijven op een server bij het CBS en kunnen niet worden gedownload. Via een internetverbinding kan een onderzoeker op afstand analyses uitvoeren en de resultaten op zijn/haar computerscherm bekijken.

De bestanden die het CBS beschikbaar stelt, zijn opgenomen in een [bestandscatalogus](#). Naast deze bestanden kunnen er op aanvraag andere databestanden van het CBS beschikbaar gesteld worden; dit betreft dan aanvullende onderzoeksbestanden. Ook is het in overleg mogelijk om uw eigen gegevensbestanden koppelbaar te laten maken of te voorzien van een koppelsleutel waardoor gekoppeld kan worden aan de bestanden van het CBS om ze in samenhang te gebruiken in het onderzoeksproject.

Het is onze wettelijke taak om te zorgen dat wij alleen die databestanden beschikbaar stellen die nodig zijn om het onderzoek uit te voeren, en niet meer. Daarnaast zijn wij verplicht om iedere onderzoeksaanvraag te toetsen op een rechtmatige AVG-grondslag. We verwachten daarom ook dat u ons vooraf een compleet beeld schetst van het beoogde onderzoek, inclusief een korte onderzoeksbeschrijving, uw grondslag voor het onderzoek en een lijst van bestanden die u wilt gebruiken. Bestanden die eenmaal aan uw onderzoeksproject zijn toegewezen, blijven aan uw project verbonden. Bij gebruik van de gegevens staat veiligheid voorop: zo kunnen er geen bestanden met brongegevens worden gedownload. Voorts worden de statistische resultaten van het onderzoek op de CBS-gegevens (output) gecontroleerd op het risico van onthulling. Logisch, want het CBS mag geen gegevens vrijgeven die tot onthulling van informatie over individuele personen, ondernemingen, instellingen of huishoudens kunnen leiden.

Conform de Praktijkcode Europese statistieken geldt het uitgangspunt dat onderzoeksuitkomsten voor iedereen op hetzelfde moment beschikbaar komen. U maakt de resultaten dus zelf en voor eenieder tegelijk en op dezelfde wijze openbaar. Over het moment en de wijze van publiceren wordt voor aanvang van het project een publicatieplan opgesteld.

Voor het gebruik van onze diensten worden kosten in rekening gebracht. Als uw instelling [ODISSEI-deelnemer](#) is, komt u voor uw microdataonderzoek mogelijk in aanmerking voor een vergoeding van maximaal 50% van de gemaakte kosten (voor meer informatie zie www.cbs.nl/microdata).

Wilt u gebruik maken van de diensten van Microdata Services, dan kunt u contact met ons opnemen. Uw organisatie heeft een instellingsmachtiging CBS-microdata nodig van de directeur-generaal van de statistiek (DG) om met de microdata te mogen werken. Daarna wordt een expertoverleg ingepland. Tijdens een expertoverleg kijken we naar het doel en de haalbaarheid van het onderzoeksproject. Ook wordt dan besproken welke microdata voor het onderzoeksproject nodig zijn, of het CBS deze microbestanden heeft en wat de kosten zijn. Als er over deze onderwerpen overeenstemming is, wordt er een contract afgesloten met de instelling waar u werkzaam bent. Daarnaast wordt er per RA-gebruiker een geheimhoudingsverklaring opgesteld. Om teleurstelling te voorkomen adviseren wij u om uw project tijdig aan te melden anders kan het voorkomen dat u een maand moet wachten.

Hoofdpunten Remote Access omgeving

- Een Remote Access omgeving waarop u 7 dagen per week, 24 uur per dag kunt inloggen. Uitzonderingen hierop vormen de vooraf aangekondigde maandelijkse serviceweekenden en onverwachte calamiteiten/incidenten.
- Toegang tot de voor uw onderzoeksproject afgesproken bestanden in SPSS formaat.
- Op de RA-omgeving zijn standaard de volgende softwarepakketten beschikbaar voor alle gebruikers:

- SPSS, Stata, R
- StatTransfer
- MSAccess, MSWord, MSEXcel, MSPowerpoint,
- Winzip, AdobeAcrobatReader
- Windows Verkenner
- Blaise
- WinEdt, Winbugs

De versie van deze softwarepakketten is gelijk aan de versie die gebruikt wordt op het CBS-netwerk.

- De beschikking over een projectmap op het RA-netwerk. Deze projectmap is alleen toegankelijk voor de eigen projectleden.
- U, als contractant, ontvangt van ons 4 keer per jaar een gespecificeerde digitale factuur voor de geleverde diensten. Wij verwachten dat u de facturen binnen 14 dagen betaalt. Het is op juridische gronden niet mogelijk de factuur direct aan uw opdrachtgever te sturen.

Kort overzicht van alle diensten

In de dienstencatalogus is een indeling gemaakt naar de verschillende fasen van het Remote Access onderzoeksproject. De fasen zijn:

- Diensten **vóór** de start van een onderzoeksproject;
- Diensten **tijdens de opstart** van een onderzoeksproject;
- Diensten **tijdens** een onderzoeksproject;
- Diensten **na afloop** van een onderzoeksproject.

Al deze diensten zijn opgedeeld in drie soorten:

- **Basisdiensten** worden in bijna elk onderzoeksproject geleverd, bijvoorbeeld het starten van een nieuw onderzoeksproject op RA. Dit zijn doorgaans diensten die noodzakelijk zijn om de microdata van het CBS op een veilige en verantwoorde manier te ontsluiten. Sommige diensten zijn verplicht om af te nemen per onderzoeksproject. Deze diensten kennen een hoge mate van voorspelbaarheid in kosten en doorlooptijd.
- **Aanvullende diensten** worden op verzoek op gestandaardiseerde wijze geleverd, bijvoorbeeld het toevoegen van nieuwe onderzoekers aan een lopend onderzoeksproject of het gebruik van softwarepakket SAS in een onderzoeksproject. Ook deze diensten kennen een hoge mate van voorspelbaarheid in kosten en doorlooptijd.
- **Speciale diensten** worden eenmalig geleverd, bijvoorbeeld het samenstellen van databestanden specifiek op maat voor de betreffende onderzoekers. Hiervoor geldt dat de voorspelbaarheid in kosten en doorlooptijd gering is. Bij speciale diensten stelt Microdata Services vooraf een kostenoverzicht op met een inschatting van het benodigde aantal uren, berekend tegen standaard uurtarieven.

Diensten vóór de start van een onderzoeksproject

Dienst	Toelichting	Soort
Hulp bij aanvragen instellingsmachtiging	Om te kunnen werken met microdata van het CBS, dient uw organisatie een verzoek in te dienen om hiertoe toestemming te krijgen van de directeur-generaal van de statistiek (DG). Uw organisatie kan dan een instellingsmachtiging CBS-microdata krijgen. Wij kunnen u daarbij in de goede richting helpen.	Basis
Informatie verstrekken over beschikbare bestanden	Onderzoekers hebben in een prille vooronderzoeksfase vaak behoefte aan informatie over eventueel beschikbare databestanden. Deze informatie leveren wij als basisdienst, waarvoor wij geen kosten in rekening brengen. Als u na het doornemen van de beschikbare informatie nog vragen heeft waarvan de beantwoording ons veel tijd gaat kosten, wordt dit als een los haalbaarheidsonderzoek in rekening gebracht (zie Vooronderzoek naar beschikbare data).	Basis
Vooronderzoek naar beschikbare data	Onderzoek naar de beschikbaarheid van databestanden binnen het CBS die niet opgenomen zijn in de bestandscatalogus, waarvan de inschatting is dat het meer dan 5 uur kost om duidelijkheid te krijgen of de data beschikbaar zijn.	Speciaal

Diensten tijdens de opstart van een onderzoeksproject²

Dienst	Toelichting	Soort
<u>Opstarten nieuw onderzoeksproject</u>	Deze dienst dekt alle activiteiten die nodig zijn om een nieuw onderzoeksproject op te starten. Hieronder valt een expertoverleg, het opstellen van een contract en het inrichten van een projectomgeving op RA (accounts aanmaken, rechten op bestanden en benodigde software uitdelen). Als er bestanden vanuit het CBS nodig zijn die niet in de bestandscatalogus zitten, dan valt het klaarzetten van deze bestanden niet onder deze basisdienst. Dit wordt als speciale dienst in rekening gebracht.	<u>Verplicht</u> Basis
<u>Toegang OSSC</u>	Toegang verlenen tot OSSC voor een RA-onderzoeker.	Aanvullend
<u>Autorisatie nieuwe onderzoeker</u>	Het opstellen van een geheimhoudingsverklaring en het administratief opvoeren van een onderzoeker. Daarnaast krijgt de onderzoeker uitleg over het werken op de RA-omgeving en ontvangt de onderzoeker een token in bruikleen.	<u>Verplicht</u> Basis
<u>Autorisatie meekijker</u>	Het opstellen van geheimhoudingsverklaring en het administratief opvoeren van een meekijker bij het betreffende onderzoeksproject. Een meekijker kan slechts meekijken met een geautoriseerde RA-onderzoeker. Daarnaast is het mogelijk om een meekijkaccount te krijgen met alleen leesrechten op RA.	Aanvullend
<u>Importeren extern microdatabestand</u>	U kunt in overleg een extern bestand met gegevens over individuele personen/bedrijven/instellingen aanleveren om te gebruiken in uw onderzoeksproject. De gegevens dienen rechtmatig te zijn verkregen en ook de verstrekking aan het CBS dient rechtmatig te zijn. Het bestand dient u aan te leveren via onze beveiligde uploadfaciliteit. Het is niet toegestaan om dit bestand per e-mail te versturen. Dit bestand moet aangepast worden om onthulling te voorkomen. Direct identificerende variabelen worden verwijderd en vervangen door een koppelsleutel van het CBS.	Aanvullend
<u>Samenstellen onderzoeksbestand</u>	Als de beschikbare catalogusbestanden ontoereikend zijn voor uw onderzoeksproject, is het mogelijk om een bestand op maat te laten samenstellen. Dit noemen we een onderzoeksbestand. Uiteraard kan dit alleen als de benodigde data reeds aanwezig zijn binnen het CBS.	Speciaal
<u>Gebruik van aanwezige aanvullende software</u>	Naast de basissoftwarepakketten (zie: <u>Hoofdpijnen van werken met microdata</u> voor meer informatie) is een aantal aanvullende softwarepakketten aanwezig op RA.	Aanvullend
<u>Gebruik van niet aanwezige software</u>	U heeft behoefte aan een specifiek softwarepakket dat niet standaard noch aanvullend aanwezig is op RA. In dat geval maken wij eerst een kostenoverzicht voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek om de betreffende software beschikbaar te stellen. Op basis van dit haalbaarheidsonderzoek krijgt u vervolgens een kostenoverzicht voor het daadwerkelijk aanschaffen en installeren van de desbetreffende software. Na installatie biedt Microdata Services geen verdere ondersteuning op deze specifieke softwarepakketten.	Speciaal

² Hoewel deze diensten doorgaans worden verleend bij de opstart van een onderzoeksproject, kunnen de meeste ook nog aangevraagd worden tijdens een lopend onderzoeksproject.

Diensten tijdens een lopend onderzoeksproject

Dienst	Toelichting	Soort
<u>Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject</u>	Service-abonnement per maand voor: • Beschikbaarheid RA-netwerk • Gebruik basissoftware • Gebruik hardware en opslagruimte; per project is er een maximum opslagruimte van 100 GB • Exports, niet zijnde output (syntaxen) • Kleine importverzoeken (syntaxen en databestanden zonder gegevens over individuele personen, bedrijven of instellingen) • Helpdesk • Administratieve afhandeling	<u>Verplicht</u> Basis
<u>Outputcontrole</u>	Het controleren op onthullingsrisico van een aangeboden output. De richtlijnen waar een output aan moet voldoen zijn in een apart document beschreven.	<u>Verplicht</u> Basis
<u>Wijzigen onderzoeker(s) bij een onderzoeksproject</u>	Het toevoegen van nieuwe onderzoekers aan een lopend onderzoeksproject of het uitschrijven van bestaande onderzoekers van een lopend onderzoek.	Aanvullend
<u>Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject</u>	Het toevoegen van één of meer bestanden aan een lopend onderzoeksproject (in geval van onderzoeksbestanden valt het samenstellen van het bestand niet onder deze dienst; dit wordt als speciale dienst verrekend).	Aanvullend
<u>Beantwoorden omvangrijke vragen</u>	Het afhandelen van omvangrijke, complexe vragen/uitzoekklussen. Hiervoor zal vooraf een kostenoverzicht worden gemaakt.	Speciaal
<u>Extra opslagcapaciteit</u>	Indien de maximale hoeveelheid beschikbare opslagruimte op het RA-netwerk niet voldoende is voor uw onderzoeksproject, dan kunt u deze opslagruimte vergroten.	Aanvullend
<u>Overzetten bestanden uit een ander onderzoeksproject</u>	Het overzetten van bestanden (syntaxen en databestanden) uit een ander lopend of al afgesloten project naar een lopend project.	Aanvullend
<u>Verplaatsen geconverteerde catalogusbestanden</u>	Geconverteerde catalogusbestanden van STATA- en SASgebruikers kunnen verplaatst worden naar een andere plek dan de shared workspace. Hiermee tellen deze bestanden niet mee in de opslagcapaciteit van een project.	Aanvullend
<u>Verhuizen onderzoeksproject</u>	Het verhuizen van een project van de ene naar de andere instelling, bijvoorbeeld omdat de onderzoeker bij een andere instelling is gaan werken.	Aanvullend
<u>Verlengen onderzoeksproject</u>	Als het onderzoeksproject niet afgerond is op de geplande einddatum, kan een verzoek tot verlenging worden ingediend. Een onderzoeksproject kan minimaal voor 1 jaar en maximaal voor 5 jaar verlengd worden.	Aanvullend
<u>Tijdelijk stilleggen onderzoeksproject</u>	Als er gedurende wat langere tijd niet gewerkt gaat worden aan een lopend onderzoeksproject, kan het onderzoeksproject tijdelijk stilgelegd worden om de lopende kosten te drukken. De toegang tot de projectomgeving wordt geblokkeerd, maar de omgeving blijft wel staan op de RA-omgeving.	Aanvullend

Dienst	Toelichting	Soort
Beëindigen van een onderzoeksproject	Deze dienst dekt alle activiteiten die nodig zijn om een onderzoeksproject te beëindigen. Binnen deze dienst valt ook het gedurende 5 jaar archiveren van de projectomgeving na afloop van het onderzoeksproject. Als dit projectarchief groter is dan 1 GB of als de bewaartermijn langer moet zijn, worden hier extra kosten voor in rekening gebracht (zie Bewaren groot project archief en Verlengen bewaartermijn projectarchief).	<u>Verplicht</u> Basis

Diensten na afloop van een onderzoeksproject

Dienst	Toelichting	Soort
Bewaren groot projectarchief	Als het door u klaargezette projectarchief in gezipte vorm groter is dan 1 GB, worden per extra GB eenmalig kosten in rekening gebracht voor een bewaarperiode van vijf jaar.	Aanvullend
Verlengen bewaartermijn projectarchief	Als de standaard archieftermijn van 5 jaar onvoldoende voor u is, kunt u de archieftermijn verlengen tot 10 jaar.	Aanvullend
Heropenen afgesloten onderzoeksproject	Als u een reeds afgesloten en gearriveerd RA-onderzoek wilt heropenen, dan is dit mogelijk zolang het nog binnen de overeengekomen archiveringstermijn is (standaard 5 jaar). Er wordt opnieuw een projectomgeving ingericht en het archiefbestand wordt daarbinnen weer beschikbaar gesteld.	Aanvullend

Hierna volgen het tarievenoverzicht en een uitgebreide beschrijving per dienst. Hierin wordt naast de dienst ook beschreven wat u van het CBS kunt verwachten, wat wij van u verwachten, de doorlooptijd van de dienst en eventuele bijzonderheden. Mocht u na het lezen van de dienstencatalogus vragen hebben, dan kunt u contact met ons opnemen via Microdata@cbs.nl.

Tarievenoverzicht 2022

Diensten vóór de start van een onderzoeksproject	Tarief
Hulp bij aanvragen instellingsmachtiging	gratis
Informatie verstrekken over beschikbare bestanden	gratis
Vooronderzoek naar beschikbare data	Op maat

Diensten tijdens de opstart van een onderzoeksproject	Tarief
Opstarten nieuw onderzoeksproject	
- Basis opstartkosten	€ 1.800
- Kosten per bestandsonderwerp*	€ 180
Toegang OSSC (per onderzoeker)	€ 250
Autorisatie nieuwe onderzoeker of meekijker	
- Autorisatie nieuwe onderzoeker	€ 375
- Autorisatie nieuwe meekijker met leesrechten-account (geen token in bezit)	€ 375
- Autorisatie nieuwe meekijker met leesrechten-account (token al in bezit)	€ 200
- Autorisatie nieuwe meekijker zonder leesrechten-account	gratis
- Nieuw token bij verlies	€ 150
- Opstellen geheimhoudingsverklaring	gratis
Importeren extern microdatabestand	
- Eenvoudige versleuteling	€ 250
- Normale versleuteling	€ 675
- Complexe versleuteling	€ 1.300
Samenstellen onderzoeksbestand	op maat
Gebruik van aanvullende aanwezige software (per maand)	
- Gebruik aanvullende aanwezige software SAS	€ 560
- Gebruik aanvullende aanwezige software Ox	€ 50
- Gebruik aanvullende aanwezige software Gauss	€ 60
- Gebruik aanvullende aanwezige software MLWin	€ 40
Gebruik van niet aanwezige software	op maat

* Een bestandsonderwerp komt in beginsel overeen met een bestaande bestandsnaam ongeacht het aantal jaargangen dat hiervan gebruikt wordt. In incidentele gevallen is een aantal bestandsnamen samengevoegd tot één bestandsonderwerp. Een overzicht van de bestanden met bijbehorende onderwerpen is beschikbaar op onze website www.cbs.nl/microdata.

Tarievenoverzicht 2022 (vervolg)

Diensten tijdens een lopend onderzoeksproject	Tarief
Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject (per maand)	
- Ondersteuningskosten per bestandsonderwerp*	€ 18
- Ondersteuningskosten per onderzoeker	€ 115
Outputcontrole (per output)	
- Normale output	€ 240
- Kleine output (output light)	€ 120
- Ontsleutelen van versleutelde output	€ 250
Wijzigen onderzoeker(s) bij een onderzoeksproject	gratis
Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject	
- Nieuw bestandsonderwerp toevoegen (per onderwerp)	€ 180
- Overige bestanden toevoegen aan project	gratis
Beantwoorden omvangrijke vragen	op maat
Extra opslagcapaciteit (per 50 GB per maand)	€ 25
Overzetten bestanden uit een ander onderzoeksproject	gratis
Verplaatsen geconverteerde catalogusbestanden	gratis
Verhuizen onderzoeksproject	€ 500
Verlengen onderzoeksproject	
- Standaard	€ 25
- Niet-standaard administratieve handelingen	€ 100
Tijdelijk stilleggen onderzoeksproject (per maand)	€ 80
Beëindigen van een onderzoeksproject	gratis

Diensten na afloop van een onderzoeksproject	Tarief
Bewaren groot projectarchief (per extra GB)	€ 50
Verlengen bewaartermijn projectarchief (maximaal 1 GB)	gratis
Heropenen afgesloten onderzoeksproject	€ 750

* Een bestandsonderwerp komt in beginsel overeen met een bestaande bestandsnaam ongeacht het aantal jaargangen dat hiervan gebruikt wordt. In incidentele gevallen is een aantal bestandsnamen samengevoegd tot één bestandsonderwerp. Een overzicht van de bestanden met bijbehorende onderwerpen is beschikbaar op onze website www.cbs.nl/microdata.

Uitgebreide beschrijving per dienst

Diensten vóór de start van een onderzoeksproject

Hulp bij aanvragen instellingsmachtiging

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis
Om te kunnen werken met microdata van het CBS, dient uw organisatie een verzoek in te dienen om hiervoor toestemming te krijgen van de directeur-generaal van de statistiek (DG). Uw organisatie kan dan een instellingsmachtiging CBS-microdata krijgen die maximaal 3 jaar geldig is. Daarna kan uw organisatie verlenging aanvragen. Microdata Services kan u op weg helpen bij het aanvragen van een instellingsmachtiging.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• De vragenlijst voor de aanvraag. • Algemeen advies over de zaken die in de aanvraag moeten staan.	
Wat verwachten wij van u?	
De DG verwacht dat u een compleet beeld schetst van uw organisatie en diens activiteiten en van de redenen waarom u gebruik wilt maken van microdata van het CBS.	
Doorlooptijd	
De doorlooptijd hangt mede af van de kwaliteit van de door u aangeleverde informatie. Als deze geen verdere vragen oproept bij de DG, zal doorgaans binnen 4 tot 6 weken een besluit over de instellingsaanvraag bekend gemaakt worden.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is gratis.	

Informatie verstrekken over beschikbare bestanden

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis
CBS stelt vele bestanden beschikbaar voor externe onderzoekers. Onderzoekers hebben in een prille vooronderzoeksfase vaak behoefte aan informatie over eventueel beschikbare databestanden. Deze informatie kunnen wij u leveren.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Er is een catalogus van alle beschikbare bestanden op internet. • Van ieder bestand is een uniforme beschrijving beschikbaar. In deze beschrijving is informatie te vinden over de populatie en variabelen in het bestand. De beschrijving van de meest recente periode van een bestand staat op internet. Beschrijvingen van bestanden over eerdere periodes zijn op aanvraag te verkrijgen via Microdata@cbs.nl. • Indien gewenst kan aanvullend onderzoek gedaan worden binnen het CBS naar specifieke data welke niet is te vinden in onze catalogus. Zoekt u specifieke data, dan kunt u uw behoefte kenbaar maken via Microdata@cbs.nl. Wij kunnen vervolgens uitzoeken of de door u gewenste data aanwezig zijn binnen het CBS en beschikbaar gemaakt kunnen worden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in vragen die eenvoudig en snel beantwoord kunnen worden (in minder dan 5 uur) en vragen die meer tijd vergen. De eerste categorie kan kosteloos uitgevoerd worden. De tweede categorie zien we als een haalbaarheidsonderzoek dat alleen uitgevoerd kan worden als aanvullende betaalde opdracht. Zie hiervoor de dienst Vooronderzoek naar beschikbare data.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u op basis van de beschikbare informatie uit onze bestandscatalogus op internet zo concreet mogelijk uw eventuele databehoeftes aan ons kenbaar maakt. Om verwarring te voorkomen willen we u vragen om daarbij gebruik te maken van de begrippen en bestandsnaamgeving van deze catalogus op internet.	
Doorlooptijd	
We geven u binnen 5 werkdagen antwoord. Als het binnen dit tijdsbestek niet mogelijk is geweest om uw vragen volledig te beantwoorden, laten we u weten op welke termijn dit wel het geval zal zijn.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is gratis.	

Vooronderzoek naar beschikbare data

Omschrijving dienst	Soort dienst: Speciaal
Mogelijk heeft u behoefte aan specifieke statistische informatie die niet te vinden is in onze bestandscatalogus. Toch kan het zijn dat het CBS databestanden heeft die aansluiten bij die behoefte. Wij gaan desgewenst voor u op zoek naar geschikte bestanden.	
Wat kunt u van ons verwachten? • Wij spreken met u door naar welke informatie u op zoek bent en met welk achterliggend doel. • We maken een inschatting van de uren die nodig zijn om te achterhalen of de gewenste data aanwezig zijn. Als dit meer dan 5 uur is, maken we een kostenoverzicht op met daarin een schatting van het aantal benodigde uren. • Aan de hand van de verkregen informatie treden wij in overleg met de afdelingen binnen het CBS die over de relevante databestanden kunnen beschikken. • Als databestanden gevonden worden, brengen wij in kaart wat de kwaliteit van de bestanden is en hoeveel tijd het gaat kosten om deze geschikt te maken voor extern gebruik (denk aan het omzetten van verouderde bestandsformaten, het aanvullen van onvolledige metadata etc.). • Vervolgens bespreken wij met u of de gevonden bestanden uw behoefte dekken. Als dit het geval is, maken wij een kostenoverzicht voor u op voor het beschikbaar stellen van de gevonden databestanden.	
Wat verwachten wij van u? • Wij verwachten dat u ons een compleet beeld schetst van de gezochte bestanden en van het achterliggende doel waarvoor u deze gaat gebruiken. Onze ervaring is dat het laatste vaak belangrijkere informatie voor ons is dan het eerste.	
Doorlooptijd Wij nemen binnen 5 werkdagen na ontvangst van uw verzoek contact op om verdere afspraken te maken over de te nemen stappen.	
Bijzonderheden en kosten Als de verwachting is dat de zoektocht naar de beschikbaarheid en kwaliteit van de gewenste data minder dan 5 uur gaat kosten, valt dit binnen de basisdienstverlening van Informatie verstrekken over beschikbare bestanden. Is de verwachting dat deze zoektocht meer dan 5 uur gaat kosten dan worden eenmalige kosten in rekening gebracht op basis van het aantal benodigde uren tegen standaard uurtarief. Facturatie zal plaatsvinden op basis van de feitelijk gemaakte kosten. Als het bedrag in het kostenoverzicht overschreden dreigt te worden, nemen wij onmiddellijk contact met u op om te overleggen hoe we verder gaan.	

Diensten tijdens de opstart van een onderzoeksproject

Opstarten nieuw onderzoeksproject

Omschrijving dienst:	Soort dienst: Basis – Verplicht
Voordat een nieuw onderzoeksproject op de Remote Access omgeving kan starten, moeten er wat zaken geregeld worden.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Als eerste voeren wij een expertoverleg met u om een aantal zaken duidelijk te krijgen, zoals: ○ Wat is het doel van het onderzoek? ○ Wat is de grondslag onder de AVG voor uw onderzoek? ○ Welke databestanden heeft u daarvoor nodig? ○ Neemt u zelf ook databestanden mee? ○ Wat zijn de do's en don'ts met betrekking tot de CBS-bestanden in relatie tot uw onderzoek? Indien gewenst kunnen ook inhoudelijk CBS-deskundigen aanschuiven bij het gesprek. Ons advies beperkt zich daarbij tot het gebruik van de bestanden. De opzet en uitvoering van het onderzoeksproject beschouwen we volledig als uw verantwoordelijkheid. ○ Welke alternatieven kunnen wij u eventueel bieden? ○ Welke personen gaan aan het onderzoeksproject werken? ○ Voldoet uw publicatieplan aan de Praktijkcode Europese statistieken? ○ Is de beschikbaarheid van bepaalde softwarepakketten onmisbaar voor de uitvoering van uw onderzoek? Zo ja, welke zijn dat? • Een onderzoeksproject heeft in beginsel een doorlooptijd van maximaal 5 jaar. Op basis van de afspraken uit het expertoverleg stellen wij een kostenoverzicht op. Na uw akkoord op het kostenoverzicht stellen we een door u en ons te ondertekenen contract op • Indien gewenst, maken we onderzoeksbestanden voor u klaar. Kosten en doorlooptijd hiervan worden in een afzonderlijk kostenoverzicht vastgelegd. Zie hiervoor de dienst Samenstellen onderzoeksbestand. • Wij richten een projectomgeving voor uw onderzoeksproject in op de RA-omgeving: ○ Alle onderzoekers op uw onderzoeksproject krijgen een persoonlijk useraccount. ○ De onderzoekers op uw onderzoeksproject krijgen leesrechten op de bestanden zoals die overeengekomen zijn in het contract. ○ Er wordt een projectmap ingericht waar uw onderzoekers gezamenlijk kunnen werken en informatie/bestanden/resultaten kunnen opslaan. ○ Als er afspraken zijn gemaakt over extra softwarepakketten, dan worden deze voor u klaargezet. Zie hiervoor de diensten Gebruik van aanwezige aanvullende software en Gebruik van niet aanwezige aanvullende software.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u tijdig contact met ons opneemt als u een nieuw onderzoeksproject wilt starten. De voorbereidende werkzaamheden bij Microdata Services kosten doorgaans enkele weken. Wij helpen u in volgorde van binnenkomst. • Wij verwachten dat u ons een compleet beeld schetst van het beoogde onderzoek. Het is onze wettelijke taak om te zorgen dat wij alleen die databestanden beschikbaar stellen die nodig zijn om het onderzoek uit te voeren, en niet meer. Wij vragen u voor het expertoverleg om een korte onderzoeksbeschrijving, vergezeld van een lijst van bestanden of gegevens die u wilt gebruiken. Dit helpt ons ook om de juiste inhoudelijk deskundigen bij het expertoverleg te betrekken. • Wij verwachten dat u aangeeft welke grondslag onder de AVG van toepassing is op uw onderzoek. • Wij verwachten dat u voorafgaand aan het expertoverleg de documentatierapporten van de gewenste databestanden grondig doorneemt. • Wij verwachten dat u de informatie die wij nodig hebben om alles op orde te maken, tijdig en volledig aanlevert. Na het expertoverleg sturen we u hiervoor een standaard invulwerkblad zodat we zeker weten dat er niets vergeten wordt. • Wij verwachten dat de projectleider en ten minste één actieve onderzoeker verbonden is aan de contractpartij.	

- Wij verwachten dat er uitsluitend ingelogd wordt in de remote-accessomgeving vanuit een land binnen de Europese Economische Ruimte (EER) (Lidstaten van de Europese Unie (EU) plus Liechtenstein, Noorwegen en IJsland) of in een land met een adequaatheidsbesluit ([Adequacy decisions | European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/adequacy-decisions_en)).
- Wij verwachten dat u een publicatieplan opstelt.
- Wij verwachten dat u het opgestelde contract tijdig ondertekent. Wij verlenen pas toegang tot de voor u ingericht projectomgeving en databestanden als het getekende contract door ons ontvangen is. De startdatum die in het contract staat is bindend en geldt als ingangsdatum voor het ondersteuningsabonnement.
- Als er speciale nummers of andere vermeldingen op de factuur moeten worden opgenomen, dient u dit bij aanvang van het onderzoeksproject duidelijk te melden.

Doorlooptijd

Binnen 5 werkdagen nadat wij uw verzoek voor het opstarten van een nieuw onderzoeksproject ontvangen hebben, nemen we contact op om verdere afspraken te maken.

Binnen 5 werkdagen nadat er volledige duidelijkheid is over de te gebruiken bestanden en de af te nemen diensten, krijgt u van ons een kostenoverzicht.

Binnen 10 werkdagen na uw acceptatie van het kostenoverzicht, ontvangt u het contract ter ondertekening. De startdatum van een onderzoeksproject ligt altijd op de eerste dag van een maand. Deze datum staat ook vermeld in het contract. Mocht u eerder willen beginnen dan wordt de eerste dag van de desbetreffende maand als startdatum aangehouden.

Voor eventuele speciale diensten spreken wij per geval een eigen, afwijkende doorlooptijd af.

Bijzonderheden en kosten

Voor deze dienst worden eenmalige kosten in rekening gebracht, bestaande uit een basisbedrag en een variabel bedrag afhankelijk van het aantal benodigde bestandsonderwerpen.

Als u een onderzoeksproject annuleert nadat u het kostenoverzicht heeft geaccepteerd, brengen wij u de reeds gemaakte kosten in rekening.

Toegang OSSC

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Als uw RA-project buitensporig veel rekenkracht vergt, of met zeer grote dan wel zeer vertrouwelijke aanvullende bestanden gaat werken, dan bestaat de mogelijkheid gebruik te maken van de ODISSEI Secure Super Computer (OSSC), een CBS-enclave bij de nationale supercomputer Cartesius, beheerd door SURF en gerealiseerd onder de auspiciën van ODISSEI. Als u als onderzoeker op RA toestemming heeft van het CBS en SURF om gebruik te maken van OSSC dan zorgen wij dat u hiervan gebruik kunt maken binnen uw RA-project.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Als uw project in aanmerking komt voor gebruik van de OSSC dan melden we uw project aan als OSSC-kandidaat en neemt ODISSEI contact op met de projectleider. • Als er wordt gekozen voor de OSSC krijgt u een OSSC-account welke u kunt benaderen vanuit uw RA account • Als u een eigen bestand wilt koppelen dat te groot of te vertrouwelijk is om via de reguliere weg bij het CBS aan te leveren dan bestaat de mogelijkheid dit via SURF binnen de OSSC te brengen. CBS verzorgt de koppeling, met als de vertrouwelijkheid van de data daarom vraagt een rol van Trusted Third Party (TTP) voor SURF. Wij bespreken vooraf de precieze routing met u. Ongeacht of u de bestanden wel of niet via SURF aanlevert, gelden onveranderd de voorwaarden en kosten zoals beschreven in de dienst 'Importeren eigen microdatabestand'. • Indien meer OSSC projecten worden voorgesteld dan door CBS en SURF tegelijk kunnen worden gefaciliteerd dan wordt tevens met ODISSEI overlegd over prioritering.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u een aanvullende beschrijving van het onderzoek aan ons verstrekt met onderbouwing waarom u denkt de OSSC daarvoor nodig te hebben. • Wij verwachten dat uzelf de benodigde CBS-microdata overzet naar de OSSC en daar dan uw berekeningen uitvoert met de aanwezige standaard software, zoals R. • Wij verwachten dat u tenminste in redelijke mate de deskundigheid bezit om in de Linux omgeving van de OSSC te werken. Medewerkers van SURF kunnen enige begeleiding bieden, dit valt echter buiten de scope van CBS Microdata Services.	
Doorlooptijd	
Zodra wij met elkaar besloten hebben dat gebruik van de OSSC de gewenste route is, kunt u binnen 5 werkdagen gebruik maken van de OSSC bij een lopend project. Bij een nieuw project geldt naast de doorlooptijd van de dienst 'Opstarten nieuw onderzoeksproject' een extra doorlooptijd van 5 werkdagen.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is een aanvullende dienst bij een al bestaand of nog op te starten RA-project. Alle voorwaarden, procedures en kosten voor een regulier RA-project zijn van toepassing. Voor deze dienst brengen wij eenmalige kosten in rekening. Houdt u ook rekening met de aanvullende kosten die in rekening gebracht worden door SURF.	

Autorisatie nieuwe onderzoeker

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis - Verplicht
Een onderzoeker die voor het eerst gebruik gaat maken van de Remote Access omgeving, moet eerst geregistreerd worden. Ook moet hij/zij wegwijs gemaakt worden binnen de omgeving. Een persoon kan alleen als onderzoeker geautoriseerd worden als deze een arbeidsrelatie heeft met een instelling die is gemachtigd om met onze data te werken. Een arbeidsrelatie kan bestaan door een arbeidsovereenkomst, een stageovereenkomst of een detacheringscontract.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Aan de hand van de aangeleverde gegevens stellen wij een geheimhoudingsverklaring voor een nieuwe onderzoeker op. Deze moet vervolgens ondertekend worden door zowel de onderzoeker als diens werkgever. De onderzoeker krijgt pas toegang tot de RA-omgeving als de getekende geheimhoudingsverklaring bij ons binnen is. • De onderzoeker krijgt een persoonsgebonden token in bruikleen. Deze sturen we op. • Wij geven de onderzoeker handleidingen over de werking van de RA-omgeving en de bijbehorende werkwijzen en procedures. • Na het lezen van de handleidingen dient de onderzoeker een awareness-vragenlijst in te vullen. De onderzoeker krijgt pas toegang tot de RA omgeving als de awareness-vragenlijst met minder dan 6 fouten is teruggestuurd aan het CBS. De onderzoeker ontvangt dan de inloggegevens voor het project als wij de getekende geheimhoudingsverklaring en de getekende gebruikersverklaring inmiddels retour hebben ontvangen.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u de benodigde gegevens voor de geheimhoudingsverklaring volledig aanlevert en dat u de verklaring vervolgens volledig ondertekend aan ons terugstuurt, voordat de onderzoeker daadwerkelijk voor het eerst aan de slag wil. • Wij verwachten dat de projectleider onmiddellijk aan ons doorgeeft als de onderzoeker van werkgever verandert. De geheimhoudingsverklaring is dan niet meer geldig en moet vernieuwd worden als deze onderzoeker wil blijven werken op RA. De onderzoeker levert de nieuwe gegevens aan en wij sturen een nieuwe verklaring ter ondertekening toe. Als de onderzoeker deze nieuwe verklaring zo snel mogelijk getekend terugstuurt, blijft de onderzoeker toegang houden tot de RA-voorziening. U dient hierbij wel te beseffen dat de onderzoeker alleen kan blijven werken op RA als ook aan diens nieuwe werkgever toegang tot microdata verleend is (Hulp bij aanvragen instellingsmachtiging). • Wij verwachten dat u zorgvuldig omgaat met uw persoonsgebonden token. • Als u klaar bent met uw werkzaamheden als RA-onderzoeker dan verwachten we dat u het token bewaart. Misschien heeft u het in de toekomst nog nodig. Als de vervaldatum van het token verlopen is, hoeft u het token niet te retourneren aan ons en kunt u het inleveren bij het chemisch afval.	
Doorlooptijd	
Zodra wij alle benodigde gegevens hebben ontvangen, sturen we het token binnen 5 werkdagen aan u op en krijgt u de benodigde gegevens via de mail om de awareness-vragenlijst in te vullen.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij eenmalige kosten in rekening. Mocht u uw token verliezen dan rekenen wij kosten voor een nieuw token. Het vernieuwen van de geheimhoudingsverklaring bij een gewijzigde werkgever is kosteloos.	

Autorisatie meekijker

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Er kan behoefte zijn om een begeleider/promotor/senior onderzoeker bij het onderzoeksproject te betrekken. Deze persoon zal niet zelfstandig op RA gaan werken, maar wil wel meekijken met geautoriseerde RA-gebruikers. De meekijker kan fysiek meekijken met een geautoriseerde onderzoeker of een meekijkaccount met alleen leesrechten krijgen waarbij met een token ingelogd kan worden op RA. Het is niet toegestaan om het RA-scherm te delen via Zoom, Skype, Facetime of andere gelijksoortige videoverbindingen. Omdat de RA-omgeving privacy gevoelige informatie bevat, moet ook deze meekijker aangemeld zijn bij het CBS. Een persoon kan alleen als meekijker geautoriseerd worden als diens werkgever een instellingsmachtiging CBS-microdata heeft.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Wij nemen verzoeken tot autorisatie van een meekijker alleen in behandeling als ze zijn aangeleverd door de projectleider of een van de onderzoekers. • Op basis van de aangeleverde gegevens stellen wij een geheimhoudingsverklaring op voor de meekijker. De meekijker en diens werkgever dienen deze vervolgens te ondertekenen. • De meekijker die een meekijkaccount met leesrechten wil, krijgt een persoonsgebonden token in bruikleen. Deze sturen we op.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u de benodigde gegevens voor de geheimhoudingsverklaring volledig aanlevert en vervolgens de verklaring volledig ondertekend aan ons terugstuurt, voordat de meekijker feitelijk gaat meekijken op RA. • Wij verwachten dat u onmiddellijk aan ons doorgeeft als de meekijker van werkgever verandert. De geheimhoudingsverklaring is dan niet meer geldig en moet vernieuwd worden als de meekijker wil blijven meekijken bij het project. U levert de nieuwe gegevens aan en wij sturen een nieuwe verklaring ter ondertekening toe. Als u deze nieuwe verklaring binnen 2 weken getekend terugstuurt, blijft de meekijker gemachtigd om mee te kijken met een RA-onderzoeker. U dient hierbij wel te beseffen dat een meekijker alleen kan blijven meekijken op RA als ook diens nieuwe werkgever een instellingsmachtiging CBS-microdata heeft. • Wij verwachten dat de meekijker met leesrechten zorgvuldig omgaat met het persoonsgebonden token en van te voren een awareness-vragenlijst invult. De meekijker krijgt pas leesrechten op de RA omgeving als de awareness-vragenlijst met minder dan 6 fouten is teruggestuurd aan het CBS. • Als u stopt als meekijker met leesrechtenaccount dan verwachten we dat u het token bewaart. Misschien heeft u het in de toekomst nog nodig. Als de vervaldatum van het token verlopen is, hoeft u het token niet te retourneren aan ons en kunt u het inleveren bij het chemisch afval. • Wij verwachten dat de meekijker pas meekijkt zodra de ondertekende geheimhoudingsverklaring in ons bezit is. • Iemand die wel betrokken is bij het onderzoek maar niet op RA meekijkt en alleen de vrijgegeven output ziet, hoeft niet aangemeld te worden als meekijker.	
Doorlooptijd	
Wij sturen de geheimhoudingsverklaring ter ondertekening op binnen 2 werkdagen na ontvangst van alle benodigde gegevens. Voor meekijkers met leesrechten geldt, dat wij zodra wij alle benodigde gegevens hebben ontvangen, het token aan u opsturen en u de benodigde gegevens via de mail krijgt om de awareness-vragenlijst in te vullen.	
Bijzonderheden en kosten	
Aan deze dienst zijn eenmalige kosten verbonden als de meekijker een meekijkaccount met leesrechten op RA wil. Deze kosten zijn afhankelijk van of de meekijker al een token in bezit heeft. Als de meekijker met meekijkaccount eerst een actieve onderzoeker bij hetzelfde project was zijn er geen kosten verbonden aan deze dienst. Als de meekijker alleen fysiek mee wil kijken met een geautoriseerde onderzoeker (dus zonder meekijkaccount en token) zijn er geen kosten aan deze dienst verbonden.	

Importeren extern microdatabestand

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
U kunt in overleg een extern bestand met gegevens over individuele bedrijven, instellingen of personen laten importeren in uw projectomgeving op RA. Dit bestand kan dan in samenhang met de door het CBS beschikbaar gestelde bestanden geanalyseerd worden. Het importeren van syntaxen en bestanden zonder gegevens over individuele bedrijven, instellingen of personen valt onder de dienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• De direct identificeerbare variabelen worden uit het geïmporteerde bestand verwijderd (denk aan naam, adres, woonplaats, KvK nummer etc.). • Deze variabelen worden vervangen door een betekenisloze (maar wel unieke) sleutel die ook in de CBS bestanden zit. Hiermee kunt u het bestand later zelf koppelen aan de CBS bestanden. • Ook uw eigen identificatoren (recordnummer, deelnemersnummer) worden versleuteld.	
Wat verwachten wij van u?	
• De gegevens in het externe microdatabestand dienen rechtmatig te zijn verkregen en ook de verstrekking aan het CBS dient rechtmatig te zijn. • Bestanden met gegevens over individuele bedrijven, instellingen of personen kunt u alleen aanleveren via onze beveiligde uploadfaciliteit. Dit bestand dient u met een goede bestandbeschrijving en een ingevuld informatieformulier aan te leveren. Dit en de wijze hoe u gebruik maakt van deze uploadfaciliteit staat beschreven in het document dat u kunt vinden op onze website (www.cbs.nl/microdata). Het is niet toegestaan dergelijke bestanden per email te versturen, omdat daar de vertrouwelijkheid onvoldoende is gewaarborgd. • In het kader van de AVG is het noodzakelijk om per bestand een informatieformulier en een goede bestandsbeschrijving aan te leveren, zonder deze informatie kunnen wij de bestanden niet in behandeling nemen. • Wij raden u aan om meteen bij de import te zorgen voor een goede labeling van de variabelen in het bestand. Het is namelijk verplicht om deze labels op te nemen in output die mede gebaseerd is op het externe bestand. Zonder deze labels kunnen wij de output niet controleren en de output zal dan ook niet vrijgegeven worden. • Voeg het door de relatiebeheerder toegekende projectnummer toe aan de naam van het bestand dat u via de upload aanbiedt en stuur een mail ter info aan Microdata@cbs.nl.	
Doorlooptijd	
Maximaal twee weken na ontvangst van het bestand kunt u het bestand gebruiken.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij per bestand eenmalig een vast bedrag in rekening. Hierbij maken we onderscheid in eenvoudige versleuteling (KvK-nummer, BSN, VBOID of een eigen record ID), normale versleuteling (identificerende gegevens als geslacht, geboortedatum, postcode en periode van geldigheid postcode) en complexe versleuteling (neem altijd vooraf contact op voor de mogelijkheden).	

Samenstellen onderzoeksbestand

Omschrijving dienst	Soort dienst: Speciaal
Naast de bestanden die beschikbaar zijn in de bestandscatalogus van RA kunnen er op verzoek databestanden op maat, zogenaamde onderzoeksbestanden, worden samengesteld op basis van één of meer databestanden van het CBS.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Wij spreken grondig met u door hoe het gewenste bestand eruit moet zien (welke variabelen en welke populatie). Ook eventuele keuzes in de benodigde bestandskoppelingen nemen we vooraf met u door. • Wij maken vervolgens een kostenoverzicht voor u op voor het samenstellen van het bestand. Het kostenoverzicht bevat een gedetailleerde beschrijving van het op te leveren bestand, een oplevertermijn en een kostenopgave gebaseerd op het aantal benodigde uren. In het kostenoverzicht wordt een schatting gegeven van het aantal benodigde uren. Facturatie vindt plaats op basis van de feitelijk gemaakte kosten. Als het bedrag in het kostenoverzicht overschreden dreigt te worden, nemen wij contact met u op om te overleggen hoe we verder gaan. • Als tijdens het samenstellen van het bestand onverwachte inhoudelijke keuzes gemaakt moeten worden, gebeurt dit in overleg met u. • Nadat wij daadwerkelijk gestart zijn met het samenstellen van het bestand, kunnen wij aanvullende wensen niet zonder meer verwerken. Als de gewenste wijziging zodanig ingrijpend is dat delen van het werk overgedaan moeten worden, maken wij een nieuw kostenoverzicht voor u, dat zowel in doorlooptijd als in kosten kan afwijken van het eerdere kostenoverzicht.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u ons een compleet beeld schetst van het gewenste bestand en van het achterliggende doel waarvoor u het bestand gaat gebruiken. Onze ervaring is dat het laatste vaak belangrijkere informatie voor ons is dan het eerste.	
Doorlooptijd	
Afhankelijk van het verzoek. De doorlooptijd wordt gespecificeerd in het kostenoverzicht.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij eenmalige kosten in rekening op basis van het aantal benodigde uren. Daarnaast wordt dit bestand als een nieuw bestandsonderwerp bij het project geteld zodat ook de kosten voor de dienst Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject in rekening gebracht worden en dit onderwerp ook meetelt in de maandelijkse kosten bij de dienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject .	

Gebruik van aanwezige aanvullende software

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Naast de software pakketten die standaard beschikbaar zijn voor alle RA-gebruikers (zie: Hoofdpijnen van werken met microdata voor meer informatie), is een aantal aanvullende pakketten beschikbaar tegen meerkosten.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Een lijst met beschikbare aanvullende softwarepakketten is beschikbaar bij Microdata Services: ○ Gauss ○ MLWin ○ Ox GiveWin ○ SAS Base • Het softwarepakket wordt vanaf het moment van aanvraag voor de resterende duur van het onderzoeksproject ter beschikking gesteld. Wij brengen u de kosten in rekening vanaf de 1^e van de maand waarin u de aanvraag doet tot aan het einde van het onderzoeksproject. Voor SAS geldt dat dit pakket voor een kortere periode (per kalendermaand) aangevraagd kan worden. • Wij zorgen ervoor dat er voldoende licenties beschikbaar zijn van ieder pakket, gegeven het geschatte aantal concurrent users. Incidenteel kan het echter voorkomen dat de licenties kortstondig allemaal in gebruik zijn. In dat geval vragen we u om later nogmaals te proberen het pakket op te starten.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u in de aanvraag duidelijk het gewenste softwarepakket, het projectnummer en de naam van de gebruiker(s) aangeeft. We ontvangen uw aanvraag per email op Microdata@cbs.nl.	
Doorlooptijd	
Maximaal 3 werkdagen na ontvangst van uw aanvraag heeft u beschikking over het softwarepakket.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst worden, als bijdrage in de licentiekosten, per onderzoeksproject maandelijkse kosten in rekening gebracht afhankelijk van het softwarepakket.	

Gebruik van niet aanwezige aanvullende software

Omschrijving dienst	Soort dienst: Speciaal
Binnen de RA-omgeving is een aantal software pakketten aanwezig (sommige daarvan zijn standaard beschikbaar voor alle klanten, sommige kunnen als aanvullende dienst beschikbaar worden gesteld). Heeft u behoefte aan andere specifieke software die niet aanwezig is in de RA-omgeving, dan zoeken wij voor u uit of dit mogelijk is en wat het gaat kosten.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Op basis van de door u verschaft informatie over het pakket zoeken wij uit of het pakket technisch geïnstalleerd kan worden op de RA-omgeving en wat de kosten daarvoor zijn (licentie- en installatiekosten). • Als het pakket technisch geïnstalleerd kan worden, geven wij u een kostenoverzicht voor aanschaf en installatie van het pakket. In dit kostenoverzicht wordt ook de doorlooptijd voor installatie vermeld. • Nadat u dit kostenoverzicht geaccepteerd heeft, wordt het pakket aangeschaft en geïnstalleerd. • Op de werking van het pakket bieden wij geen ondersteuning. Als er problemen ontstaan, kunnen wij alleen de originele installatie nogmaals uitvoeren.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u precies aangeeft om welke software het gaat. We vragen u een link naar de website van de leverancier van de software bij te voegen. Ook dient u in uw aanvraag te beargumenteren waarom het door u gewenste softwarepakket onmisbaar is voor de uitvoering van uw onderzoeksproject en waarom de softwarepakketten die wel beschikbaar zijn op RA niet voldoen.	
Doorlooptijd	
Als technische installatie mogelijk blijkt te zijn, geven we u binnen 4 weken na ontvangst van uw verzoek een kostenoverzicht. De doorlooptijd voor de daadwerkelijke installatie is variabel en wordt opgenomen in het kostenoverzicht.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij eenmalige en/of maandelijkse kosten in rekening, die in het kostenoverzicht worden gespecificeerd.	

Diensten tijdens een lopend onderzoeksproject

Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis Verplicht
Gedurende de looptijd van uw onderzoeksproject kunt u gebruik maken van Remote Access. Wij leveren technische ondersteuning en beantwoorden eenvoudige inhoudelijke vragen over bijvoorbeeld de bestanden. Uiteraard gaan wij er vanuit dat u handleidingen, gebruiksaanwijzingen en metadata reeds heeft geraadpleegd. Voor het gebruik van Remote Access en de bijbehorende ondersteuning brengen wij een verplicht service-abonnement in rekening. Complexe vragen of uitgebreide vragen waar wij zelf aanzienlijke tijd in moeten investeren, vallen buiten het domein van de reguliere ondersteuning. Hiervoor brengen wij u (in overleg met u) kosten in rekening. Zie hiervoor de dienst Beantwoording omvangrijke vragen.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Toegang tot de Remote Access omgeving. • De mogelijkheid om bestanden zonder statistische inhoud te importeren naar het RA-netwerk. U kunt hierbij denken aan zelf geschreven syntaxen of omcoderingslijsten. Deze kunt u mailen naar Microdata@cbs.nl. Ook kunt u dergelijke bestanden laten exporteren van het RA-netwerk. Hoe u gegevens juist exporteert, kunt u lezen in het document 'Aanbieden output of andere exportbestanden'. U dient hierbij wel rekening te houden met de hoeveelheid van te importeren of te exporteren syntaxen of omcoderingslijsten. Als het gaat om veel bestanden (meer dan 10) dan dient u die gespreid aan te bieden. Het exporteren van statistische resultaten valt hier nadrukkelijk NIET onder. Dit laatste wordt output genoemd (zie hiervoor de dienst Outputcontrole). Het importeren van statistische microdatabestanden valt hier ook NIET onder. Ook dit is een aparte dienst (zie hiervoor de dienst Importeren eigen microdatabestand). • De mogelijkheid om rechten te geven op extra softwarepackages (zoals R, Stata en Python) op het RA-netwerk via de systeembeheerder van Microdata Services. • Tijdens kantooruren (werkdagen van 8:30-17:00) zijn wij bereikbaar voor problemen of vragen van praktische aard. U kunt ons bereiken op Microdata@cbs.nl. Voor dringende vragen zijn wij telefonisch bereikbaar op 070-3375444 (RA-helpdesk). Wij streven ernaar om u binnen 30 minuten te laten weten dat het probleem is opgelost ofwel wat de situatie is inclusief de te verwachten oplostermijn. • Met inhoudelijke vragen over de door het CBS beschikbaar gestelde bestanden kunt u per mail bij ons terecht. We beperken ons hierbij tot beantwoording van vragen over de inhoud en het gebruik van de bestanden. Wij beantwoorden deze vragen binnen 5 werkdagen. Eventuele vragen over de opzet en uitvoering van het onderzoek (waaronder vragen over het schrijven van syntaxen) nemen we niet in behandeling, omdat we deze onderwerpen beschouwen als uw verantwoordelijkheid. • De beschikking over een hoeveelheid opslagruimte op het RA-netwerk. Deze ruimte is alleen toegankelijk voor de leden van uw project. De maximale hoeveelheid beschikbare ruimte is 100 GB per project. Periodiek wordt gecontroleerd of uw onderzoeksproject deze opslaggrens overschrijdt. Als dat het geval is, nemen we contact met u op om te vragen bestanden op te ruimen of te zippen. Zie ook de dienst Extra opslagcapaciteit. • Enkele weken vóór de afgesproken einddatum van uw onderzoeksproject, wijzen we u er op dat de einddatum nadert. Zonder tegenbericht van uw kant waarin u om een verlenging verzoekt, wordt de toegang tot het onderzoeksproject afgesloten op de eerste werkdag volgend op de einddatum. Een verzoek om verlenging wordt doorgaans gehonoreerd, zolang de werkzaamheden nog steeds passen bij de oorspronkelijke onderzoeksvraag. Zie hiervoor ook de aanvullende dienst Verlenging onderzoeksproject. U kunt overigens op ieder gewenst moment vragen om afsluiting van het onderzoeksproject, mocht u eerder klaar zijn.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat de onderzoekers die gebruik maken van RA ervaren zijn in het manipuleren en analyseren van microdatabestanden.	

- Wij verwachten dat u eventuele junior-onderzoekers die het vak nog moeten leren, zelf laat begeleiden door ervaren senior onderzoekers.
- Wij verwachten dat onderzoekers de Nederlandse en/of Engelse taal machtig zijn. De documentatierapporten zijn alleen in het Nederlands beschikbaar. Andere standaardinformatie is zowel in het Nederlands als Engels beschikbaar.
- We verwachten dat onderzoekers de documentatierapporten van de benodigde bestanden en de daarin opgenomen links goed lezen.
- We verwachten dat indien u behoefte heeft aan extra softwarepackages u via Microdata@cbs.nl laat weten welke extra packages u nodig heeft en waar we deze kunnen vinden en downloaden. Vergeet niet vooraf te controleren of de benodigde packages al beschikbaar zijn op de RA-omgeving.
- Wij verwachten dat de gebruikers van RA rekening houden met hun collega-gebruikers. Alle gebruikers die gelijktijdig zijn ingelogd delen met elkaar de rekenkracht van deze omgeving. Een gebruiker die tegelijkertijd meerdere zware rekenjobs aanzet zal de performance voor andere gebruikers nadelig beïnvloeden. Wij verzoeken u hier redelijk mee om te gaan en slechts één intensieve rekenjob tegelijk te draaien. Het is geen probleem om daarnaast nog de verkenner, een Word document of bijvoorbeeld een SPSS outputfile te openen.

Doorlooptijd

Dit is een continue dienstverlening gedurende de looptijd van uw onderzoeksproject. Imports en exports zoals hierboven beschreven worden binnen 1 werkdag afgehandeld. Inhoudelijke vragen beantwoorden we binnen 5 werkdagen. Als het binnen dit tijdsbestek niet mogelijk is geweest om uw vragen volledig te beantwoorden, laten we u weten op welke termijn dit wel het geval zal zijn.

Bijzonderheden en kosten

Voor deze dienst worden maandelijkse kosten in rekening gebracht, afhankelijk van het aantal bestandsonderwerpen en het aantal onderzoekers.

Outputcontrole

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis
De (tussen)resultaten van uw onderzoek kunt u exporteren uit de RA-omgeving. Dit noemen wij de 'output'. Het CBS controleert output vooraf op privacy gevoelige informatie. Het exporteren van syntaxen valt onder de dienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject zolang het gaat om een kleine hoeveelheid syntaxen (maximaal 10). Wilt u meer dan 10 syntaxen tegelijk aanbieden dan valt dit wel onder de dienst Outputcontrole en zullen wij hiervoor kosten in rekening brengen.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Wij verstrekken duidelijke richtlijnen waaraan output moet voldoen. Daarnaast beschrijven we duidelijk aan welke voorwaarden de output moet voldoen en hoe de output geëxporteerd dient te worden. Deze informatie kunt u vinden op onze website (www.cbs.nl/microdata). • Aan het begin van elke werkdag kijken wij of onderzoekers nieuwe output hebben aangeleverd. Deze output zetten wij vervolgens ter controle uit bij twee CBS-medewerkers, die de output controleren op het risico van onthulling van gegevens van individuele personen/bedrijven of instellingen. De output wordt niet beoordeeld op inhoudelijke of statistische merites. Het CBS is niet verantwoordelijk voor inhoud en kwaliteit van het uitgevoerde onderzoeksproject. • Als de controleur de output vrijgeeft, sturen wij deze output per mail naar het bij ons bekende mailadres op uw werk. Wij versturen geen output naar hotmail-, gmail- en soortgelijke mailadressen. • Als de output niet vrijgegeven kan worden, nemen wij contact met u op om aan te geven waarom de output tegengehouden is.	
Wat verwachten wij van u?	
• Voor een vlotte, efficiënte afhandeling van output is het belangrijk dat u zich aan de outputrichtlijnen houdt. Is dit niet mogelijk dan is het belangrijk dat u duidelijk uitlegt waarom er geen onthullingsrisico in uw output aanwezig is. • Als de output niet vrijgegeven kan worden, is het aan u om deze zodanig aan te passen dat hij wel door de controle komt. U kunt uiteraard ook besluiten om de output in zijn geheel terug te trekken. In dit laatste geval brengen wij de output echter wel in rekening, in verband met de tijd die besteed is aan het controleren. • Als uw output ontsleuteld moet worden (bijvoorbeeld pc6 of BRIN) dan verwachten we dat u elke tabel die ontsleuteld moet worden in een apart csv-bestand zet.	
Doorlooptijd	
De controle van normale output wordt binnen 3 werkdagen uitgevoerd. Kleine output (output light) wordt op de ochtend van de volgende werkdag gecontroleerd. In uitzonderingsgevallen kan de doorlooptijd langer zijn. Wij stellen u in dat geval binnen de termijn van de standaard doorlooptijd op de hoogte van de verwachte doorlooptijd. Output die te groot is om via de mail te versturen (groter dan 10 MB), wordt via WeTransfer gestuurd. De doorlooptijd wordt hierdoor maximaal 5 werkdagen langer. Het ontsleutelen van versleutelde output zorgt voor een extra doorlooptijd van maximaal 5 werkdagen.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst wordt per output kosten in rekening gebracht. Voor het ontsleutelen van versleutelde output worden extra kosten in rekening gebracht. Mocht uw output tegengehouden worden en u moet de output aanpassen, dan worden er geen kosten in rekening gebracht voor de aangepaste output die daarna door u geëxporteerd wordt. Als de controle van de output naar verwachting veel meer dan de standaardtijd in beslag zal nemen, kunnen er extra kosten in rekening gebracht worden. De extra kosten en de langere doorlooptijd voor grote output worden met u afgestemd.	

Wijzigen onderzoeker(s) bij een onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Op verzoek kunnen aan een al lopend onderzoeksproject onderzoekers worden toegevoegd of van het project worden afgevoerd.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Wij nemen alleen mutaties in behandeling die zijn aangevraagd of bevestigd door de projectleider of een van de onderzoekers. • Als de toe te voegen onderzoeker al bekend is bij ons, controleren wij of de onderzoeker nog werkt bij dezelfde werkgever die de geheimhoudingsverklaring ondertekend heeft. Als blijkt dat de geheimhoudingsverklaring niet meer actueel is, stellen wij een nieuwe verklaring op die we u ter ondertekening toesturen. • Er wordt een persoonlijk useraccount aangemaakt voor elke nieuw op te voeren onderzoeker en de benodigde rechten op bestanden en mappen op het RA-netwerk worden verleend. • Van elke onderzoeker die u wilt afvoeren van uw onderzoeksproject, wordt het useraccount geblokkeerd. • Tenzij u anders vermeldt, worden onderzoekers administratief toegevoegd vanaf de eerste dag van de maand waarin u de mutaties heeft gemeld. Onderzoekers worden administratief afgevoerd vanaf de eerste dag van de eerstvolgende maand. Als u de ene onderzoeker door de andere vervangt, worden beide mutaties administratief ingeboekt op de 1^e van de maand van melding.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u in uw aanvraag duidelijk de namen van de betreffende onderzoekers, het projectnummer van uw onderzoeksproject en de wijzigingsdatum vermeldt. We ontvangen uw aanvraag via een email op Microdata@cbs.nl.	
Doorlooptijd	
De mutatie wordt binnen 3 werkdagen uitgevoerd.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor het toevoegen of afvoeren van onderzoekers brengen wij geen kosten in rekening. Wel worden per onderzoeker maandelijkse kosten in rekening gebracht (zie de basisdienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject). Een onderzoeker die toegevoegd wordt aan een project moet minimaal 3 maanden niet actief zijn geweest bij het project en wordt voor minimaal 3 maanden toegevoegd, of voor zo lang het project duurt als dit korter dan 3 maanden is. Van een project met maar 1 actieve onderzoeker kan geen onderzoeker afgevoerd worden. Als u een onderzoeker wilt toevoegen die nog niet eerder op RA heeft gewerkt, dan moet deze eerst geregistreerd worden. Aan die basisdienst zijn kosten verbonden (zie de basisdienst Autorisatie nieuwe onderzoeker).	

Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Aan een al lopend onderzoeksproject kunnen op verzoek nieuwe of extra bestanden toegevoegd worden, voor zover deze binnen de doelbinding van het project passen.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
- Wij nemen alleen mutaties in behandeling die zijn aangevraagd of bevestigd door de projectleider of een van de onderzoekers. - We beoordelen of de extra bestanden naar onze mening nog passen binnen het oorspronkelijke onderzoeksdoel. Als dit niet het geval is, nemen we contact met u op. Er wordt dan eventueel een nieuw onderzoeksproject opgestart met het nieuwe, ruimere, onderzoeksdoel. - Bestanden die u wilt toevoegen worden administratief toegevoegd vanaf de eerste dag van de maand waarin u de mutaties heeft gemeld. - Als het door u gevraagde bestand nog op maat moet worden samengesteld, valt het feitelijk samenstellen hiervan niet onder deze dienst. Dit wordt als speciale dienst verrekend (zie Samenstellen onderzoeksbestand).	
Wat verwachten wij van u?	
Wij verwachten dat u in uw aanvraag de betreffende bestanden en het projectnummer van uw onderzoeksproject duidelijk vermeldt. Houdt u zich hierbij aan de begrippen en bestandsnaamgeving uit onze bestandscatalogus op internet. Geeft u in de aanvraag ook duidelijk de relatie tussen de extra bestanden en het oorspronkelijke onderzoeksdoel aan. U stuurt uw aanvraag via een email naar Microdata@cbs.nl onder vermelding van uw projectnummer.	
Doorlooptijd	
De mutatie wordt binnen 5 werkdagen uitgevoerd als het gaat om databestanden uit onze bestandscatalogus. Als het gaat om andere (onderzoeks-)bestanden, dan is niet een vaste doorlooptijd te geven. Uiteraard geven we u wel vooraf een inschatting van de te verwachten doorlooptijd.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij alleen kosten in rekening als er een nieuw bestandsonderwerp wordt toegevoegd. Per bestandsonderwerp worden maandelijkse kosten in rekening gebracht (zie basisdienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject). Het is niet mogelijk om bestanden van een project te verwijderen of eenmaal aangevraagde bestanden te vervangen door andere bestanden. Voor bestanden waar toestemming nodig is van een externe bronhouder kunnen extra kosten in rekening worden gebracht door de bronhouder.	

Beantwoorden omvangrijke vragen

Omschrijving dienst	Soort dienst: Speciaal
De beantwoording van vragen valt doorgaans onder de reguliere ondersteuning van lopende onderzoeksprojecten. Incidenteel wordt ons een vraag gesteld waarvan beantwoording naar verwachting meer dan 5 uur kost. In dat geval valt beantwoording buiten de reguliere dienstverlening en wordt het apart verrekend als speciale dienst.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Wij spreken uw vraag in detail met u door. • Wij maken vervolgens een kostenoverzicht voor u op voor het beantwoorden van uw vraag. Dit kostenoverzicht bevat een gedetailleerde beschrijving van de vraag, een oplevertermijn en een kostenopgave, gebaseerd op een schatting van het aantal benodigde uren. Facturatie vindt plaats op basis van nacalculatie. Als het bedrag in het kostenoverzicht overschreden dreigt te worden, nemen wij contact met u op om te overleggen hoe we verder gaan.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u een compleet beeld schetst van uw vraag en de context waarin u deze stelt.	
Doorlooptijd	
Wij nemen binnen 5 werkdagen na ontvangst van uw verzoek contact op om verdere afspraken te maken over de te nemen stappen.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst worden eenmalige kosten in rekening gebracht op basis van het aantal benodigde uren.	

Extra opslagcapaciteit

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
De beschikbare opslagruimte op het RA-netwerk (shared workspace) is 100 GB per onderzoeksproject. Indien deze beschikbare opslagruimte niet voldoende is voor uw onderzoeksproject, dan kunt u deze opslagruimte vergroten. De maximaal aan te vragen extra opslagruimte is afhankelijk van de mogelijkheden op het moment van het aanvragen van deze dienst.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Periodiek wordt gecontroleerd of uw onderzoeksproject de opslaggrens overschrijdt. Als dat het geval is, nemen we contact met u op om te vragen bestanden op te ruimen of te zippen.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u de afgesproken opslagruimte op de shared workspace (100 GB) en de personal workspace (1 GB) niet overschrijdt.	
Doorlooptijd	
Niet van toepassing.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij maandelijkse kosten in rekening. Peilmoment is de eerste dag van de maand. Deze dienst kan ook tijdelijk aangevraagd worden.	

Overzetten bestanden uit een ander onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Aan een al lopend onderzoeksproject kunnen op verzoek bestanden (syntaxen en databestanden) toegevoegd worden die overgezet moeten worden uit een ander lopend of al afgesloten project.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Wij nemen alleen mutaties in behandeling die zijn aangevraagd of bevestigd door de projectleider of een van de onderzoekers, en als hiervoor een akkoord is van de instelling van het oorspronkelijke onderzoeksproject. • Wij beoordelen of de over te zetten bestanden uit het andere onderzoeksproject naar onze mening passen binnen het onderzoeksdoel.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u bij de aanvraag van bestanden uit een ander project duidelijk aangeeft om welke bestanden het gaat. Geeft u in de aanvraag ook duidelijk de relatie tussen deze bestanden en het onderzoeksdoel van uw huidige project aan. U stuurt uw aanvraag via een email naar Microdata@cbs.nl. • Wij verwachten dat u voor het overzetten van bestanden uit nog lopende projecten een afzonderlijke map 'Overzetten naar project' maakt met daarin de over te zetten bestanden. • Als het gaat om databestanden uit een ander project, dan verwachten wij van u dat u de bronbestanden van deze databestanden ook voor het huidige project aanvraagt (zie Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject). • Wij verwachten dat u goed controleert welke versies van de bronbestanden gebruikt zijn in het over te zetten databestand. Het gebruik van eventuele verouderde versies van bronbestanden betekent dat bepaalde correcties van deze bronbestanden niet meegenomen worden.	
Doorlooptijd	
De mutatie wordt binnen 5 werkdagen uitgevoerd.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is gratis als u bij uw afgesloten project voldaan heeft aan de verwachtingen voor wat betreft het opslaan van databestanden zoals beschreven in de dienst Beëindigen van een onderzoeksproject . Voor het overzetten van bestanden uit nog lopende projecten geldt dat deze dienst gratis is als er een afzonderlijke map gemaakt wordt met daarin de over te zetten bestanden. In andere gevallen rekenen we een standaard uurtarief.	

Verplaatsen geconverteerde catalogusbestanden

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Het CBS biedt de STATA- en SASgebruikers op het RA-netwerk de mogelijkheid om geconverteerde catalogusbestanden op een andere plek dan de shared workspace op te slaan. Hiermee tellen deze bestanden niet mee in de opslagcapaciteit van uw project.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Wij zetten het bestand met script over naar de map 'geconverteerde data' bij het juiste catalogusbestand. • U krijgt bericht zodra het bestand overgezet is.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u controleert of er nog geen geconverteerd bestand is van het bestand voor uw softwarepakket. U kijkt hiervoor in de map waar het catalogusbestand staat. Hierin staat een map 'geconverteerde data' waarin het geconverteerde bestand kan staan. Per catalogusbestand mag er maximaal 1 geconverteerd bestand per softwarepakket in deze map staan (voor elke versie kan wel weer een nieuw geconverteerd bestand gemaakt worden). • Wij verwachten dat als er nog geen geconverteerd bestand is, u dit maakt met een daarbij behorend script met daarin uw naam, instelling en projectnummer en de datum. Het geconverteerde bestand heeft precies dezelfde naam als het catalogusbestand en bevat precies dezelfde variabelen als het catalogusbestand (dus geen bewerkingen). Het script heeft precies dezelfde naam als het bestand. • Wij verwachten dat u ons per e-mail op de hoogte brengt dat er een geconverteerd bestand met bijbehorend script klaar staat om overgezet te worden naar de map 'geconverteerde data'. Hierbij vermeldt u de naam van de map waar het geconverteerde bestand nu in staat, de naam van het geconverteerde bestand, de naam van het script en de naam van de map waar het in moet komen. Met het verzoek om een geconverteerd bestand door ons te laten plaatsen in de map 'geconverteerde data' stemt u er automatisch mee in dat dit geconverteerde bestand door andere onderzoekers gebruikt mag worden.	
Doorlooptijd	
• De verplaatsing wordt binnen 3 werkdagen uitgevoerd.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is gratis. Het CBS is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de geconverteerde bestanden. De gebruikers zijn zelf verantwoordelijk voor de controle van de correctheid van het geconverteerde bestand.	

Verhuizen onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Het is mogelijk om een onderzoeksproject te verhuizen naar een andere instelling, bijvoorbeeld omdat de onderzoeker bij een andere instelling is gaan werken.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Na het akkoord voor de verhuizing van de oude en de nieuwe instelling maken we een kostenoverzicht op. • Na uw akkoord op het kostenoverzicht stellen we een door de nieuwe instelling en ons te ondertekenen contract op. • Wij richten een nieuwe projectomgeving voor uw onderzoeksproject in op de Remote Access omgeving die gelijk is aan de oude projectomgeving. • Wij sluiten de oude onderzoeksomgeving af en verhuizen alle analysebestanden naar de nieuwe projectomgeving. • Wij sluiten het oude onderzoeksproject af.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u de informatie die wij nodig hebben om alles op orde te maken, tijdig en volledig aanlevert. We sturen u hiervoor een standaard invulwerkblad zodat we zeker weten dat er niets vergeten wordt. • Wij verwachten dat u het opgestelde contract tijdig ondertekent. Wij verlenen pas toegang tot de voor u nieuw ingerichte projectomgeving en databestanden als het getekende contract door ons ontvangen is. De startdatum die in het contract staat, is bindend en geldt als ingangsdatum voor de dienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject. • Als speciale nummers of andere vermeldingen op de factuur moeten worden opgenomen, dient u dit bij de verhuizing van het onderzoeksproject duidelijk te melden.	
Doorlooptijd	
Binnen 10 werkdagen na uw acceptatie van het kostenoverzicht, ontvangt u het contract ter ondertekening. De startdatum van een onderzoeksproject ligt altijd op de eerste dag van een maand. Deze datum staat ook vermeld in het contract. Mocht u eerder willen beginnen dan wordt de eerste dag van de desbetreffende maand als startdatum aangehouden.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij eenmalige kosten in rekening.	

Verlengen onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Als de einddatum van een onderzoeksproject nadert maar het onderzoek nog niet is afgerond, kan een verlenging worden aangevraagd.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Enkele weken vóór de afgesproken einddatum van uw onderzoek, wijzen we u er per mail op dat de einddatum nadert. Een verlenging moet u vervolgens zelf aanvragen, de mail dient puur ter attendering. • Uw verlengingsverzoek wordt bekeken in het licht van het oorspronkelijke onderzoeksdoel. Zolang dit niet verandert, zal uw verlengingsverzoek doorgaans gehonoreerd worden. • U kunt verlengen in blokken van 1 jaar met een maximum van 5 jaar. Als u vervolgens toch eerder klaar bent met uw onderzoek, kunt u ons vragen om het onderzoeksproject (inclusief de daarbij behorende kosten) al op dat eerdere moment te beëindigen.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u het verzoek tot verlenging minstens 5 werkdagen voor de afgesproken einddatum aan ons doorgeeft. Geeft u daarbij duidelijk aan tot wanneer u het onderzoeksproject wilt verlengen (in blokken van 3 maanden) en wat de reden voor verlenging is.	
Doorlooptijd	
5 werkdagen.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst worden kosten in rekening gebracht. Vanzelfsprekend worden ook de kosten in rekening gebracht van de diensten die hierna gebruikt worden zoals Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject, Outputcontrole en Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject. Mocht u speciale niet standaard administratieve wensen hebben bij het verlengen van uw project (zoals bepaald CBS-papier of een offerte op papier) dan worden voor deze dienst extra kosten in rekening gebracht.	

Tijdelijk stilleggen onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Het is mogelijk om een onderzoeksproject tijdelijk stil te leggen als er gedurende een wat langere tijd niet gewerkt gaat worden aan een lopend onderzoeksproject.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Een onderzoeksproject kan worden stilgelegd voor een geheel aantal maanden, met een minimum van 3 en maximum van 12 maanden. • De toegang tot de projectomgeving wordt geblokkeerd, maar de projectomgeving blijft intact op de RA-omgeving. • Zonder tegenbericht van uw kant wordt het onderzoeksproject automatisch weer geactiveerd zodra de afgesproken periode voorbij is. De maandelijkse kosten voor de ondersteuning van een lopend onderzoeksproject worden stilgelegd vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin u het onderzoeksproject laat stilleggen, tot de eerste dag van de maand waarin het onderzoeksproject weer heropend is. In plaats van het service-abonnement brengen wij u lage maandelijkse kosten in rekening voor het slapend beschikbaar houden van uw projectomgeving.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u in de aanvraag duidelijk de gewenste periode en het projectnummer aangeeft. We ontvangen uw aanvraag per email op Microdata@cbs.nl. • Wij verwachten dat u uw projectomgeving zo veel mogelijk opruimt voordat het project stilgelegd wordt, zodat er niet onnodig ruimte in beslag genomen wordt.	
Doorlooptijd	
Uw verzoek tot stilleggen van het onderzoeksproject wordt binnen 2 werkdagen verwerkt.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst worden maandelijkse kosten in rekening gebracht. Dit bedrag komt in plaats van de reguliere maandelijkse kosten voor de Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject . Eventuele maandelijkse kosten voor Extra opslagcapaciteit worden in de periode dat een project stil ligt wel in rekening gebracht.	

Beëindigen van een onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis - Verplicht
Rond het beëindigen van een onderzoeksproject moeten er een aantal zaken geregeld worden.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Enkele weken vóór de afgesproken einddatum van uw onderzoek, wijzen we u er per mail op dat de einddatum nadert. Als u uw project wilt verlengen dient u dit vervolgens zelf aan te vragen voor de einddatum van uw project (zie Verlenging onderzoeksproject). • Zodra de einddatum van uw project verstreken is, sturen we u een bevestigingsmail van de beëindiging. • De toegang tot de projectomgeving wordt geblokkeerd en het projectarchief wordt 5 jaar bewaard. Zonder tegenbericht wordt de archiefmap na 5 jaar verwijderd. Op verzoek kan uw projectarchief 5 jaar langer bewaard worden (zie Verlengen bewaartermijn projectarchief). • Alle bestanden in het projectarchief worden in hun originele bestandsformaat bewaard. Het CBS is niet verantwoordelijk voor de leesbaarheid van deze bestanden als in de toekomst software of softwareversies wijzigen. • U ontvangt een link naar een evaluatieformulier. Met de uitkomsten van deze enquête kunnen wij monitoren of onze dienstverlening naar wens verloopt en op welke punten wij deze nog kunnen verbeteren. Met het invullen van dit formulier helpt u ons onze dienstverlening te optimaliseren. Wij stellen het dan ook zeer op prijs als u dit formulier invult.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u zelf voor de einddatum van uw project een door het CBS te archiveren archiefbestand klaarzet. Het projectarchief bestaat uit alle bestanden die u wilt bewaren uit de shared workspace en alle persoonlijke werkgebieden. Als dit archiefbestand in gezipte vorm groter is dan 1 GB, worden hier extra kosten voor in rekening gebracht (zie Bewaren groot projectarchief). Indien u geen projectarchief heeft gemaakt, maken wij dat voor u. In dat geval worden alleen de scripts bewaard en geen (eigen) databestanden. Databestanden uit de OtherData-map worden wel bewaard. • Wij verwachten van u dat u probeert om het archiefbestand zo klein mogelijk te houden. • Wij verwachten van u dat u syntaxen die u wellicht weer wilt gebruiken in een nieuw project of nodig kunt hebben om bij publicatie van de resultaten de gevolgde analyseprocedure te verantwoorden, vóór het beëindigen van uw project laat mailen naar uzelf. Dit kan door deze, samen met een outputcontrole formulier, in de exportmap te plaatsen (zie richtlijnen voor output). Later kunt u de syntaxen weer gratis laten importeren bij een nieuw project. • Wij verwachten van u dat u databestanden die u wellicht in een nieuw project weer wilt gebruiken, in een aparte map (binnen het gezipte projectarchief) genaamd 'volgend project' zet. Bij dit databestand hoort een beschrijving van de inhoud van deze bestanden (welke bronbestanden zijn gebruikt, inclusief versies). Indien u de bestanden op deze manier goed herkenbaar heeft opgeslagen, kunnen wij ze later gratis naar een volgend project overzetten. • Wij verwachten dat de publicatie voor iedereen gelijktijdig beschikbaar zal zijn. • Wij verwachten dat u de referentie en indien mogelijk een exemplaar van alle publicaties resulterend uit werkzaamheden ten behoeve van uw onderzoek ter beschikking stelt aan Microdata Services, uiterlijk binnen vier weken na publicatie.	
Doorlooptijd	
n.v.t.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is gratis.	

Diensten na afloop van een onderzoeksproject

Bewaren groot projectarchief

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Na afloop van het onderzoeksproject moeten de onderzoekers zelf een door het CBS te archiveren archiefbestand klaarzetten (zie Beëindigen van een onderzoeksproject). Als dit archiefbestand in gezipte vorm groter is dan 1 GB, worden hier extra kosten voor in rekening gebracht.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Wij slaan uw grote projectarchief op de normale wijze voor 5 jaar op. Zonder tegenbericht wordt de archiefmap na 5 jaar verwijderd. • Alle bestanden in het projectarchief worden in hun originele bestandsformaat bewaard. Het CBS is niet verantwoordelijk voor de leesbaarheid van deze bestanden als in de toekomst software of softwareversies wijzigen. • Om de extra kosten te bepalen wordt de omvang van uw archiefbestand in gezipte vorm gemeten. Dit wordt naar boven afgerond op hele GB's. Het aantal GB's boven de 1 wordt in rekening gebracht.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten van u dat u probeert om het archiefbestand zo klein mogelijk te houden.	
Doorlooptijd	
Niet van toepassing.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij per extra GB (per 5 jaar) eenmalige kosten in rekening.	

Verlengen bewaartermijn projectarchief

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Als basisdienst bewaren wij een projectarchief 5 jaar. Op verzoek kan een projectarchief 5 jaar langer bewaard worden.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
• Wij bewaren uw projectarchief gedurende 10 jaar na afloop van het onderzoeksproject, in plaats van de standaard bewaartermijn van 5 jaar. Zonder tegenbericht wordt de archiefmap na 10 jaar verwijderd. • Alle bestanden in het projectarchief worden in hun originele bestandsformaat bewaard. Het CBS is niet verantwoordelijk voor de leesbaarheid van deze bestanden als in de toekomst software of softwareversies wijzigen. • De kosten hiervoor zijn afhankelijk van de omvang van het projectarchief in gezipte vorm. De omvang daarvan wordt gemeten en naar boven afgerond op hele gigabytes. Dit aantal GB's brengen wij in rekening.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat u deze aanvullende dienst aanvraagt voordat het onderzoeksproject is afgesloten en gearhiveerd.	
Doorlooptijd	
Niet van toepassing.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij geen kosten in rekening als het projectarchief maximaal 1 GB is. Per extra GB worden per 5 jaar eenmalige kosten in rekening gebracht (zie Bewaren groot projectarchief).	

Heropenen afgesloten onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Een reeds afgesloten onderzoeksproject kan op verzoek heropend worden zolang het projectarchief nog aanwezig is.	
Wat kunt u van ons verwachten?	
- Alleen onderzoeksprojecten waarvan het archiefbestand nog aanwezig is kunnen heropend worden. Standaard is dit tot 5 jaar na afloop van het onderzoeksproject, tenzij u dit verlengd heeft tot 10 jaar (zie de aanvullende dienst Verlengen bewaartermijn projectarchief). - Bij heropening houden we geen hernieuwd expertoverleg. - Wij richten uw RA-projectomgeving opnieuw in en plaatsen de inhoud van het archiefbestand in deze omgeving.	
Wat verwachten wij van u?	
- Wij verwachten dat u duidelijk aangeeft welke onderzoekers (weer) op het onderzoeksproject gaan werken. Dit hoeven niet dezelfde onderzoekers te zijn als in het verleden. Als het onderzoekers betreft die nog niet eerder RA gewerkt hebben, moeten deze wel eerst geregistreerd worden (zie de basisdienst Autorisatie nieuwe onderzoeker). - U geeft aan wat de nieuwe looptijd van het heropende onderzoeksproject is.	
Doorlooptijd	
Uiterlijk 10 werkdagen na ontvangst van uw aanvraag is uw project heropend.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij eenmalige kosten in rekening. Uiteraard worden de reguliere maandelijkse kosten voor de basisdienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject weer in gang gezet. Als uw project nog niet door het CBS gearhiveerd is (meestal niet binnen 3 maanden na beëindiging) op het moment dat u dit project weer wilt heropenen, wordt deze dienst niet in rekening gebracht, maar worden wel de maandelijkse kosten voor de ondersteuning van een tijdelijk stilgelegd onderzoeksproject voor de tussenliggende maanden in rekening gebracht.	